

**Силабус навчальної дисципліни
«Історія декоративного мистецтва»**
назва дисципліни

Спеціальність: 023 Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація
Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Статус дисципліни відповідно до навчального плану	вибіркова навчальна дисципліна
Курс	2
Семестр	4
Семестровий контроль	екзамен
Обсяг дисципліни: кредити ЄКТС/кількість годин	Загальна кількість годин – 135 годин , кредитів ЄКТС – 4,5: аудиторні години – 64 (лекційні – 32 год., семінарські заняття – 32 год.), для самостійної роботи студентів визначено 71 год.)
Мова викладання	українська
Що буде вивчатися (предмет навчання,)	Предметом навчання є вивчення провідних галузей декоративного мистецтва в їх історичному розвитку від ужиткових виробів найдавніших цивілізацій до зразків сучасного декоративного мистецтва. У процесі навчання студенти розуміють художні і технологічні особливості різних оздоблювальних мистецтв. Також відбувається і знайомство з провідними школами і майстернями.
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета, завдання)	<p>Мета дисципліни – набуття системних теоретичних знань про історію декоративного мистецтва країн Західної Європи та України. Формування практичних навичок самостійного художнього аналізу творів декоративно-прикладного мистецтва; створення візуальних рядів, що відіграє важливу роль у формуванні професіоналізму.</p> <p>Завдання :</p> <ul style="list-style-type: none"> - формування теоретичних знань про провідні галузі декоративно-прикладного мистецтва; - вивчення визначних центрів й осередків декоративно-прикладного мистецтва; - знання про характер відмінностей стилістики творів декоративно-прикладного мистецтва різних історичних епох, їх технологічні й орнаментальні особливості; - формування практичних навичок та умінь з атрибуції предметів різних напрямів декоративно-прикладного мистецтва; розрізняти предмети різних часів, народів, країн

<p>Пререквізити (попередні компетентності, необхідні для вивчення дисципліни)</p>	<p>Для успішного вивчення «Історії декоративного мистецтва» студентам необхідно знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - загальні закономірності розвитку мистецтвознавчої науки «Вступ до мистецтвознавства»; - загальне розуміння історії українського та зарубіжного мистецтва; - знання елементарних принципів, що визначають характер та специфіку виникнення та функціонування творів декоративно-прикладного мистецтва; - загальне розуміння культурних традицій, на основі яких виготовлялись декоративно-прикладні вироби, зв'язок окремої пам'ятки або твору з історичним і суспільним контекстом; - вміння визначити загальну стилістику робіт, розуміти особливості матеріалів, з яких вони виконані.
<p>Пореквізити (компетентності, отримані після вивчення дисципліни)</p>	<p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 2. Здатність і готовність до особистого розвитку, бажання досягати успіху.</p> <p>ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 5. Здатність застосовувати на практиці знання, навички та вміння, набуті у результаті дослідницької роботи.</p> <p>ЗК 6. Навички використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізу інформації з різних джерел та прийняття рішень на основі аналізу отриманої інформації.</p> <p>ЗК 10. Позитивне ставлення до несхожості людей та інших культур.</p> <p>ЗК 14. Уміння аргументувати власну позицію.</p> <p>Фахові компетентності:</p> <p>СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності розвитку образотворчого та декоративного мистецтва, усвідомлювати його художньо-естетичну природу.</p> <p>СК 2. Здатність володіти основними класичними і сучасними категоріями та концепціями мистецтвознавчої науки.</p> <p>СК 3. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між усіма елементами теоретичних та практичних знань образотворчого та декоративного мистецтва.</p> <p>СК 4. Здатність використовувати знання про основні закономірності і сучасні досягнення у теорії, історії та методології образотворчого та декоративного мистецтва.</p> <p>СК 5. Здатність володіти знаннями базової мистецтвознавчої експертної, методичної літератури.</p> <p>СК 9. Здатність інтегрувати професійні знання та навички використовувати їх в інтерпретації художнього образу в експертній діяльності.</p> <p>СК 18. Грунтовне розуміння історії мистецтва, детальні знання визначеної галузі дослідження у поєднанні зі знаннями щодо ведення загальної наукової дискусії.</p> <p>СК 20. Здатність аналізувати мистецькі явища та процеси, володіти</p>

	<p>науково-аналітичним апаратом та визначати методологію дослідження.</p> <p>СК 21. Здатність знаходити, критично оцінювати, систематизувати, інтерпретувати і використовувати отриману інформацію в мистецтвознавчій діяльності.</p>
<p>Чому можна навчитися (результати навчання)</p>	<p>Здобувачам навчальної дисципліни «Історія декоративного мистецтва»</p> <p>РН 1. Грунтовні знання з історії образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва та реставрації, мистецтвознавчої експертизи, основ законодавства у галузі культури і мистецтв.</p> <p>РН 2. Глибокі знання визначеної сфери дослідження у поєднанні з знаннями загальної наукової дискусії.</p> <p>РН 3. Володіння техніками, прийомами та методиками мистецтвознавчого аналізу та експертизи, атрибуції мистецьких творів і пам'яток культури.</p> <p>РН 4. Уміння виокремити основні етапи розвитку світового та національного мистецтва, вміння виділити та обґрунтувати загальні засади та специфіку культурно-історичних процесів.</p> <p>РН 5. Здатність до використання різноманітних методів інформаційних та комунікативних технологій для ефективного спілкування на професійному рівні.</p> <p>РН 7. Володіння методами опрацювання мистецтвознавчої літератури, узагальнення та аналізу мистецького матеріалу дотриманням норм академічної доброчесності, принципам формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.</p> <p>РН 8. Володіння понятійно-категоріальним апаратом та використання фахової термінології мистецтвознавства, застосування їх при проведенні наукових студій та публікації результатів дослідження.</p> <p>РН 11. Здатність вивчати та використовувати досвід світових мистецьких практик різного часу.</p> <p>РН 12. Здатність аналізувати актуальний стан та тенденції розвитку сучасного мистецтва.</p> <p>РН 13. Глибокі знання про сучасні засади функціонування та організації культури і мистецтва.</p>
<p>Критерії оцінювання (екзаменаційна політика)</p>	<p>Форми оцінювання:</p> <p>- семестрове оцінювання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Контрольна робота (тест) – 15 балів/ 5 балів*. 2. Відвідування лекцій – 5 балів/ 5 бали. 3. Оцінювання роботи під час практичних занять – 15 балів/ 10 балів. 5. Підготовка презентації – 15 балів/5 балів. 6. Участь у наукових конференціях – 15 балів/10 балів. 7. Самостійна робота – 15 балів/5 балів. <p>* максимальний бал/ пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.</p> <p>Організація оцінювання.</p> <p>Контроль за якістю навчання здобувача вищої освіти</p>

	<p>здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів здобувача вищої освіти формують семестрові бали, отримані з усіх тем змістових розділів (бали, отримані за контрольну роботу (у формі тестування), презентації тощо; бали, отримані за виконання самостійного завдання, участі у семінарі, а також бали, які отримані за підсумкову роботу (залік).</p> <p>підсумкове оцінювання: - форма оцінювання – екзамен; максимальна кількість балів, які може отримати студент – 20 балів</p> <p>Організація оцінювання Контроль за якістю навчання здобувача вищої освіти здійснюється за 100-бальною системою. Загальну кількість балів здобувача вищої освіти формують семестрові бали, отримані з усіх тем змістових розділів (бали, отримані за контрольну роботу (у формі тестування), презентації тощо; бали, отримані за виконання самостійного завдання, участі у семінарі, а також бали, які отримані за підсумкову роботу (екзамен).</p> <p>Умовою допуску до підсумкової роботи (іспиту) є отримання здобувачем під час семестрового оцінювання не менше ніж 40 балів (критично-розрахунковий мінімум). При цьому обов'язковим є успішне складання контрольних робіт, виконання самостійних робіт та участь у семінарах, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.</p> <p>У випадку відсутності здобувача вищої освіти з поважних причин, відпрацювання та перездачі контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу в НАКККіМ» (від 31 жовтня 2018 р., наказ №187-0).</p> <p>Оцінка іспиту здійснюється за результатами роботи впродовж усього семестру. Здобувач вищої освіти, який набрав суму залікових балів (60) має право отримати підсумкову оцінку за екзамен за результатами поточного контролю. Здобувачі вищої освіти, які набрали протягом семестру менше 60 балів, обов'язково складають іспит.</p> <p>Присутність всіх здобувачів вищої освіти на екзамені є обов'язковою.</p>
<p>Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)</p>	<p>Ефективному використанню набутих знань і вмінь сприятимуть набуті загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність впровадження у професійну сферу державної мови, користування нею усно і письмово; - здатність до абстрактного узагальнення мистецтвознавчого багажу і його інтегрування в систему загальних культурних цінностей українського соціуму; - комунікувати з фахівцями різних сфер мистецтвознавчої науки - здатність до особистої креативності; <p>Фахові компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - можливість знайти фах мистецтвознавця (образотворче, декоративно-прикладне мистецтво, реставрація); - можливість стати мистецтвознавцем-експерт у різних галузях

	<p>мистецтва (аукціоніст, оцінювач творів мистецтва); - стати науковцем-музейником, працівником архіву; Можливість працювати в системі закладів мистецтва і культури, державним службовцем в органах управління у сфері культури, займатися індивідуальною діяльністю в галузі експертизи, культури та мистецтва, дослідницькою діяльністю.</p>
<p>Навчальна логістика</p>	<p>Навчальний курс «Історія декоративного мистецтва» складається з циклу лекцій і семінарських/практичних занять, а також самостійної роботи, структурованих у чотирьох змістових модулів. Проходження кожного модуля передбачає здійснення рубіжного контролю.</p> <p>Змістовий модуль 1. Історія розвитку галузей декоративного мистецтва</p> <p>1.1. Морфологія декоративно-прикладного мистецтва; способи класифікації предметів декоративно-ужиткового мистецтва 1.2. Меблі: еволюція стилів та оздоблень 1.3. Художні тканини: стилістика і технології 1.4. Художня кераміка: провідні школи 1.5. Художнє скло: провідні школи 1.6. Історія становлення і розвитку фарфору і фаянсу в країнах Західної Європи 1.7. Художній метал: класифікація виробів, стилістика</p> <p>Змістовий модуль 2. Історія українського декоративного мистецтва (XIX – XX ст.)</p> <p>2.1. Особливості історичного розвитку українського декоративно-ужиткового мистецтва 2.2. Українське декоративне різьблення: дерево, кістка 2.3. Українська народна і професійна кераміка: перетини і відмінності 2.4. Українська порцеляна: особливості художньої стилістики і топографія виробництва 2.5. Українське художнє скло: історія склозаводів. 2.6. Ювелірне мистецтво Русі-України (XI–XIX ст.) 2.7. Українські художні тканини 2.8. Вишивка в традиції українського народного вбрання</p> <p>Форма контролю – екзамен Методи навчання: Вербальний (лекція, діалог) Практичний метод (семінар, практичне заняття, екскурсія) Наочний метод (демонстрація презентацій, відео) Самостійна робота з навчально-методичною літературою (конспект, виконання презентацій, підбір зображень, вивчення методики підготовки курсової роботи, анотації, статті); – інформаційні методи новітніх комп’ютерних технологій (дистанційні, мультимедійні, веб-віртуальні); – проблемний метод (розв’язання завдань, переклад, написання рефератів, тез, статей); – проектний метод (курсова робота). Форми навчання: стаціонар, заочна, дистанційна</p>

**Інформаційне забезпечення
з фонду та репозитарію
НАКККІМ**

Основна: (Базова)

1. Антонович Є.А., Захарчук-Чугай Р.В., Станкевич М.Є. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів, 1992.
2. Большая иллюстрированная энциклопедия древностей. Прага 1980.
3. Державний музей українського народного декоративного мистецтва. Альбом. Київ, 1980.
4. Історія декоративного мистецтва України: У 5 т. (Головн. ред. П. Скрипник, наук. ред. Т. Кара-Васильєва. НАН України, ІМФЕ ім. М.Рильського. Київ, 2007–2016.
5. Моран Анри де. История декоративно-прикладного искусства. Москва, 1982.
6. Нариси з історії українського декоративно-прикладного мистецтва. Львів, 1969.
7. Тищенко О.Р. Історія декоративно-прикладного мистецтва України. XIII-XVIII ст. Київ, 1983.
8. Чегусова З. Декоративне мистецтво України кінця XX ст. 200 імен. Київ, 2002.

Додаткова:

1. Банк А.В. Прикладное искусство Византии IX-XII вв. Очерки. Москва, 1978.
2. Білоус Л. Орнаментальні особливості українських порохівниць./ *Музейна справа та музейна політика в Україні XX ст.* Київ, 2004.
3. Лапковская Е.А. Прикладное искусство средних веков в Государственном Эрмитаже. Изделия из металла. Ленинград, 1961.
4. Свирина А.Н. Ювелирное искусство древней Руси XI-XVII веков. - Москва, 1972.
5. Соловейчик Р. Фарфор заводов Тюрингии XVIII - нач. XIX вв. в Эрмитаже: Каталог. Ленинград, 1975.
6. Українське народне мистецтво. Кераміка і скло. - К., 1974.
7. Фокина Л. История декоративно-прикладного искусства. Ростов-на-Дону, 2009.
8. Школьна О. Фарфор-фаянс України: інфраструктура галузі, промислова та економічна політика, організаційно-творчі процеси. Кн. перша. Частина 1 і 2. Київ, 2011; 2013.

Додаткові інформаційні ресурси (інтернет ресурси):

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.
2. www.nibu.kiev.ua/ Національна історична бібліотека України
3. <http://library.nakkkim.edu.ua/> електронний каталог Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв
4. <http://www.etnolog.org.ua/> Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України
5. <http://nplu.org/article.php?id=2> – Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого.

Локація та матеріально-технічне забезпечення	<p>Аудиторії 201 (18), 206 (7), 003 (15) НАКККіМ, комп'ютери, монітор, предмети експертизи та інша наочність, мультимедійна техніка</p> <p>Національний музей українського народного декоративного мистецтва</p> <p>Національний музей мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків</p> <p>Національний історико-культурний заповідник «Києво-Печерська лавра»</p> <p>Національний центр народної культури «Музей Івана Гончара»</p> <p>Музей театрального, музичного та кіномистецтва</p>
Кафедра	<p>Кафедра мистецтвознавчої експертизи (корп. 18, каб. 203)</p>
Інститут	<p>Інститут практичної культурології та арт-менеджменту</p>
Інформація про науково-педагогічного працівника (з фото)	<div data-bbox="667 1010 1018 1357" data-label="Image"> </div> <p>Несен Ірина Іванівна, доцент кафедри мистецтвознавчої експертизи, кандидат історичних наук</p> <p>Автор колективних монографій, каталогів виставок, методичних матеріалів, понад 100 публікацій, присвячених проблемам українського декоративно-вжиткового мистецтва і традиційної культури.</p> <p>Учасник міжнародних (Україна, Італія, Голландія, Німеччина) і всеукраїнських конференцій, симпозіумів.</p> <p>Автор виставкових і музейних експозицій. Організатор низки Науково-практичних конференцій</p> <p>Підвищення кваліфікації за програмою «Технології у навчальний процес закладів вищої мистецької освіти» (2019, НАКККіМ).</p> <p>Свідоцтво про підвищення кваліфікації 12 СС 02214142 / 001743–19.</p> <p>Протягом 2018–2021 років вийшло друком 25 публікацій, серед них:</p>

1. Традиційне гончарство Житомирщини: проблеми дослідження збереження. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Імплементация конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини: підсумки та перспективи» (20–21 грудня 2017 р.). Київ, 2018. С. 50–55.
2. Лаврентій Крщонович: начерки до портрету митця епохи бароко. Художня культура і мистецька освіта: традиція та сучасність. Матеріали Міжнародної науково-творчої конференції. Київ: НАКККіМ, 2018. С. 138–140.
3. Українське народне житло в контексті проблеми синтезу мистецтва. Мистецтвознавчі записки. Зб. Наук. Пр. Вип. 36. К. : ІДЕЯ ПРИНТ, 2019. С. 77–82.
4. Архітектоніка костюму: теорія понять. Культурні та мистецькі студії XXI століття: науково-практичне партнерство. Матеріали міжнародного симпозиуму, присвяченого 50-річчю Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв 6.06.2019 року. Київ: НАКККіМ, 2019, С. 381–382.
5. Український традиційний костюм у контексті архітектоніки моделей. Український мистецтвознавчий дискурс : Колективна монографія/ за аг. Ред. д.і.н. В.В. Карпова; НАКККіМ. Рига: Izdevnieciba «Baltija Publishing». 2020. С. 292–305.
6. Стилiстичні особливості театральних костюмів Анатолія Петрицького у виставах за мотивами творів Миколи Гоголя. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 33. Дрогобич: Гельветика, 2020. С. 1–10.
7. Проблема змістів і формотворення театального вбрання для п'єси Оскара Вайльда: на прикладі комедії «Як важливо бути серйозним». Міжнародна науково-практична конференція «Культурологія та мистецтвознавство: точки дотику та перспективи розвитку». Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції 27-28 листопада 2020 р. Венеція, 2020. С. 209–213.
8. Джерела змістів театального костюму авангардних вистав: зображеннями костюмів балету «Парад» (1917 р.). Міжнародна науково-практична конференція «Спеціалізовані і мультидисциплінарні дослідження». Матеріали міжнародної науково-практичної конференції 11 грудня 2020 р. Амстердам. Голландія. 2020. С. 94–98.
9. Синтез мистецтв. Навчальний посібник. Київ: НАКККіМ, 2020. 120 с.
10. Експертиза предметів та атрибутів: Культова атрибутика. Методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 020 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Київ: НАКККіМ, 2021. 39 с.
11. Особенности стилистики костюма в символистском театре. Scientific Collection Interconf+. Theory and Practice of Science: Key Aspects. Rome. Italy. 7–8.04.2021. № 49. P. 418–422.
12. Stage Costume And Problems Of Theatrical Symbolizm In Ukraine

	Based On The Premiere Performance Of Drama “Stone Host” By Lesya Ukrainka In 1914. Linguistics and Culture Review. 2021 5(S4). P. 819-831. 13. Semiotic Codes of the Costume in the Political Theater Performances in the USSR of the 1930s. Art: metamorphoses and discourses. Collective monograph. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2021. P. 143–162.
Оригінальність навчальної дисципліни (при наявності).	Дисципліна дозволяє студенту отримати важливі для успішної самореалізації за спеціальністю знання та навички з проблем декоративно-ужиткового мистецтва.
Політика академічної доброчесності	Всі учасники освітньої діяльності дотримуються політики академічної доброчесності, визначеної вимогами НАКККіМ, що запорукою якості освіти.
Лінк на дисципліну	У 2020-2021 навчальних роках у навчальному процесі використовувався Google Classroom з навчально-методичними матеріалами.